

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

7. évfolyamos tanulók számára

3. forduló

2014. január 27.

Össz.pontszám:

66p	
-----	--

Versenyző neve: ..... Osztály:.....

1. Olvasd el figyelmesen a szöveget, majd válaszolj a kérdésekre!

Táncház

A táncház közösségteremtő erejét emeli ki a negyvenes éveiben járó Tamás, aki egy Budapest melletti kis faluban él, és oda jár táncolni hetente egyszer. „Generációk mulatnak együtt, óvodások és tinik is, és ami a legjobb, hogy nem érzik egymást cikinek a másik előtt” - mondja. Szerinte a falvakban jobban működik a táncház, mint a városokban, mert kisebb és zártabb a közösség, amelynek tagjai jó eséllyel nem csak hetente egyszer találkoznak. A felesége két éve vitte le az első próbára, akkor "úgy ment, mint akinek a fogát húzzák", most viszont már hiányzik neki, ha kihagy egyet. A próbák másfél órással, a havi egy táncház pénteken vagy szombaton délután ötkor kezdődik, és addig tart, amíg a zenekar bírja. „Gyakran hajnalig bírja” - mondja Tamás.

A zenekarok sokban függenek a táncosoktól. „Ebben a zenében a táncolók közege a másik fél. Azaz nem egyszerűen játszunk nekik, hanem a lábuk dobogásával együttesen, az egész adja ki a zenét, amit hallunk. Azt mondta az öreg méhkeréki prímás, ha táncosnak iksz a lába, akkor nekem iksz a kezem. Hihetetlen kontaktus és összjáték van a táncolókkal” - mondta erről Sebő Ferenc 2007-ben, hatvanadik születésnapján.

Négy évvel később az UNESCO felvette a „a legjobb megőrzési gyakorlatok” regiszterébe a Sebő és barátai által alapított magyar táncházmódszert. Ide az UNESCO azokat a tevékenységeket veszi fel, amelyeket a szellemi kulturális örökség megőrzésének és fenntartásának példa értékű módszereként, nemzetközi szinten is terjesztésre érdemesnek talál.

Mit jelent a módszer? „A hagyományos improvizált néptáncok társastáncként - azaz eredeti funkciójában - való megtanítása. Ez feltételezi az eredeti táncok tökéletes ismeretét” - mondja Sebő Ferenc. Szerinte ezt követően kerülhet sor a tanításra.

A módszer elég fiatal, az idén még csak negyvenedik születésnapját ünnepli. Az első táncház 1972. május 6-án nyílt meg Budapesten Sebő Ferenc, Halmos Béla, Novák Ferenc és Martin György részvételével, és ezzel egy korábban nem létező műfaj született. Hamar követőkre talált: országszerte és a környező országok magyar lakta településein is elterjedt a módszer, és azóta sem állt meg. A néptánc bekerült az oktatás valamennyi szintjére, a táncházmozgalom pedig nemzetközivé nőtt: a világ minden pontján szerveznek táncházakat, találkozókat az ott élő magyarok.

Babos Alpár, aki a budapesti Fonóban szervez táncházat, jónak tartja, hogy nem járt még két egyforma táncházban, szerinte a változatosság ugyanis fenntartja az érdeklődést, hozzáteszi azonban, hogy figyelni kell a lényegre, az eredeti, tiszta hagyományra, a szokásra, a zene vagy a tánc megőrzésére és átörökítésére.

A mozgalom legfőbb problémája a pénzhiány. Az UNESCO-elismerés viszont éppen ezen változtathat: figyelemfelkeltést, hírverést és mindezekkel együtt az említett anyagi nehézségek csökkenését hozhatja. „Azt remélem, hogy a magyar közvélemény is felfigyel arra, hogy egy világraszóló magyar termék jött létre. A világ faliújságján helyet kapni nagy tisztesség, de egy lehetőség is egyben, hogy a mozgalom külső segítséget is kaphasson” - mondja Sebő.

(Vincze Barbara cikke alapján)

- a. Kik hozták létre Magyarországon a táncműzsgalmat?.....
- b. Milyen idős a táncműzsgalom? .....
- c. Hogyan változott Tamás hozzáállása a tánchoz?
.....
- d. Tamás szerint miért működik a táncműzsg jobban a falun, mint a városokban?
.....
- e. Milyen regiszterbe vette fel a táncműzsgalmat az UNESCO?
.....
- f. Milyen kapcsolat van táncos és zenész között a táncműzsgban?
.....
- g. Mi a táncműzsgalom legfőbb problémája? .....

7p	
----	--

2. Írd az alábbi állítások mellé, hogy az olvasottak alapján igazak (I) vagy hamisak (H)!

- a. Tamás minden héten egyszer táncműzsgba jár.
- b. Tamás az első perctől kezdve nagyon élvezte a táncműzsgat.
- c. A zenekar délután öttől este tízig zenél a táncműzsgban.
- d. A táncműzsgalom az UNESCO-elismerés hatására tett szert nemzetközi hírnévre.
- e. Babos Alpár szerint minden táncműzsg egyforma.
- f. Sebő Ferenc a táncműzsgalmat világraszóló magyar terméknek tartja.

6p	
----	--

3. Ebben a feladatban a szavakat fogjuk kétféleképpen is megpörgetni. Két szótagos szavakból alkossatok új szavakat úgy, hogy felcseréletek a szótagokat, a bennük szereplő magánhangzókat pedig ellentétes hangrendű magánhangzókra cseréletek! Csak értelmes új szavakat fogadunk el. A magánhangzók hossza ezúttal nem számít, a szófajt is megváltoztathatod, és az új szó ragozott szó is lehet.

Például: ki-csi -> csó-ka (a szótagokat felcseréltük, a magas magánhangzókat mélyvel helyettesítettük)

- a. lehel .....
- b. naszád .....
- c. savó .....
- d. veszi .....
- e. Janó .....

5p	
----	--

4. Helyettesítsd hasonló jelentésű szóval vagy kifejezéssel a szövegből vett kifejezéseket!

- a. nem érzik cikinek .....
- b. mint akinek a fogát húzzák .....
- c. példa értékű .....
- d. iksz a lába .....
- e. összjáték .....

5p	
----	--

5. Egészítsd ki a szöveget a megfelelő betűkkel helyesírási szabályainknak megfelelően!

Miko..... a táncházba értem, a zenekar már já .....ott. A prímás o..... szépen heged....lt, hogy megá.....tam egy pi.....anatra, és csak ha.....gattam. Késő..... lépe..... be a b.....g....., e.....ütt szólt a heged....vel és a furu.....ával, de addigra már muszá..... volt táncolnom. Ké..... este hagyták abba a zenélést. Én fára.....an, kipirul.... ar.....al, kö.....edén lép.....eltem hazafelé. O .....hon elmo.....am, hogy régen ére.....tem magam i.....en jól, és legközele..... is megyek táncolni.

13p	
-----	--

6. Olyan szavakat kell keresned, amelyek visszafelé olvasva is értelmesek. Segítségül megadtuk mindkét szóalak jelentését! Például veszteség – ollós állat: kár-rák

- a. edényféle – használja a szemét .....
- b. filmszínház – aki erős, annak sok van .....
- c. nép – vízinövény .....
- d. nem szép – a kurta farkú malac teszi .....
- e. mély gödör – nem hajlik .....

5p	
----	--

7. Fejezd be az alábbi mondatokat egy-egy szóláshasonlattal!

- a. Péterke olyan ártatlan, mint .....
- b. Ritka, mint .....
- c. Horváthék nyertek a lottón, azóta úgy élnek, mint .....
- d. Olyan sok gyerek nyüzsgött az iskola előtt, mint .....

4p	
----	--

8. Írd le helyesen a felsorolt szavakat!

- a. országospedagógiaiintézet .....
- b. lukácsfürdő .....
- c. nagylajosgimnáziumi .....
- d. balatonfelvidéki .....
- e. pestmegyeihírlap .....
- f. délafrikaiköztársasági .....

6p	
-----------	--

9. Egészítsd ki a táblázat hiányzó rovatait!

Az érdeklődő fiú az alacsony, kerek asztal mellett üldögél, lábát a kis, piros sámlira helyezi, és úgy olvassa a legfrissebb újságot.

Főnév	Melléknév			Igenév	Névelő		Kötőszó
		mellett				úgy	

10p	
------------	--

10. Írd le az ismert szókapcsolatot a jelentés alapján a kulcsszó felhasználásával!

Pl.: meg sem hallja (elenged) → elengedi a füle mellett

- a) énekelni kezd (fakad) → .....
- b) megbüntették, megverték (elhúz) → .....
- c) közhírré teszi, elhíreszteli (ver) → .....
- d) ugyanazt mondják (fúj) → .....
- e) az ablaka alatt muzsikál (ad) → .....

5p	
-----------	--